

Milý posluchači,

přijmi prosím vlídně tento pořad a potěš se s ním (lze se s ním těšit česky, švédsky, anglicky i německy). Chcete-li se, po poslechu celého programu, potěšit i s hudbou, pak ji zde také najdete k poslechu.

Na třicetileté válce toho moc k potěšení nebylo; to je pravda. A když si člověk uvědomí, jak probíhala, o co všechno v ní šlo a hlavně o co v ní pak už vůbec nešlo, tak je třeba opravdu značný časový odstup, aby se o ní vůbec mohlo mluvit, kreslit, ba i psát noty.

Vznešeně řešeno, hudba má vystihovat ducha. Duchem války je ovšem krást, takže autor hudby se rozhodl postupovat nejinak. Melodie, kterou možná neznáte, je zlidovělá švédská „Värmland du sköna“, něco jako naše „Švédy krásné, Švédy mé“, a taky je to znělka švédského zahraničního vysílání. Tady symbolizuje Švédsko, a to v nejrůznějších obměnách. Do ní se hned po začátku vlévá naše smetanová Vltava. Ale pořadě:

Pražská defenestrace, kterou vše začalo, je podložena Chopinovou Revoluční spolu s mírně nezvyklou melodií, nejprve z Vltavy, pak Moravo - Moravo, ba i Zachovej nám, Hospodine. Tou je ale - coby císařskou hymnou - udušena, a to až do Beethovenova smutečního pochodu. Nepomůže ani dánský výboj za zvuků Schumannovy Severské písně (s akronymem na jméno Gade), až teprve Gustav Adolf, král švédský, se rozhodne vložit svůj meč na příslušnou misku vah osudu, jsa podmalován švédským Värmlandem, tentokrát coby řízným polnice hlasem se střídáním taktu 5/4 - 5/4 - 3/4 - 6/8. Čtyři akordy Smetanova Vyšehradu ohlásí ukončení války - dočasné, jak naznačují následující čtyři akordy v moll. Melodie Tři tamborů nám prozradí otevřený vstup Francie na válečnou scénu. Čechy krásné, Čechy mé tklí zprvu v dur, záhy jim však nezbyde než lkát v moll a pojit se se švédským Värmlandem, tentokrát pochodovým. Brzy jsou vystřídány Moravou - Moravou, nad níž se na začátku hvízdá povědomý Värmland. Je pravda, že krásný hrad Sovinec neleží zrovna Tam u Králového Hradce, ale přesto český posluchač nezaváhá, co ho čeká. A taky jo: kanonýr Jabůrek se předvádí na scéně. Poté autor hudby kradl až i sám u sebe, totiž odhodlaný Verbuňk, za jehož dozrívání se stockholmské museum plní ukořistěnými rakouskými prapory. Poněkud pizzicato hraný a činely podmalovaný Värmland, pro změnu v původním třídobém rytmu, pokračuje odlehčenou zvonkohrou při odchodu vojsk na Slezsko. Pro jezdecká extempore dodal Schumann svého Divokého jezdce. Tvrdý střet formací císařských a švédských u Třebele zobrazuje bojově pochodové střídání Zachovej nám Hospodine a Värmlandu, pročesávané kartáči, šrapnely a střelbou pěchotních zbraní na neustálého stoupání (melodie i napětí). Nad (pro změnu původní) mírovou improvizací Osnabrückou se pak vznáší povědomý polnice hlas, který, jak obvykle v historii, spolu s bubínky přehluší a vytěsní nějaká ta mírová jednání. Jízda si opět přijde na své se Schumannovým Divokým jezdce. Nebudu dál prozrazovat, co se za lehce rytmicky zkarikované Beethovenovy sonáty Měsíční noci (s Värmlandskou melodií) odehrává v půl třetí ráno Na Bílé hoře, kde Pec nám spadla, spolu s pobořenými hradbami. Nastává chvíle autorského lkaní nad obsazením půlky Prahy. Naštěstí Smetanova Vltava pomůže málo oblečenému Coloredovi k útěku přes řeku a k formaci odporu. Vltava je za současně znějícího Värmlandu svědkem štěbetavých krádeží a mizení majetku. Reminiscence na Ktož sú Boží bojovníci vyznívá nadarmo po důkladné rekatolizaci, připomenuté melodií hymny Zachovej nám, Hospodine, k nevoli Jana Amose; principiální problémy emigrace při hodnocení politické situace doma se projevují ve vši tvrdosti. Pražáci si až teď (a nikoli při bitvě na Bílé Hoře!) hrají na harmoniku svou My Prahu nedáme, a Gaudeamus igitur vyprovází studenty i měšťánky k boji. Trombonový Värmland se ovšem znovu hlásí: změnil se v polnici a bubny. Dobyť Tábora se v hudbě hlásí opět chorálem Božích bojovníků a zákona jeho. Wittenberg a příchod dalších švédských armád ku Praze je doprovázen jako obvykle Värmlandem, byť pro Švédy těžko poznatelným: je to tentokrát jen rytmická formace „polnicové verze“ v bubínkách. Než všeho do času, v Münsteru byla konečně podepsána mírová dohoda podbarvená nejprve volnou improvizací, poté zvláště tklivou Vltavou, až nakonec nade vším vítězí Beethovenova Óda na radost, do níž se rádi vpletou francouzští Tři tamboři, rakouské Zachovej nám Hospodine i švédský Värmland (původní). S Värmlandem se pak kontrastuje Vltava, aby obě melodie byly vystřídány císařskou hymnou, a vše se - jako Smetanova Vltava na konci - rozplývá ve znělce Vyšehradu. (Na rozdíl od Smetanova pojetí se sem přivínou navíc i Čechy krásné, i švédský Värmland.) Na závěr, při titulcích, jen člověk žasne, jak Beethovenova panevropská Óda na radost dokáže podivuhodně zvládnout a strávit postupně Zachovej nám, Hospodine, Marseillaisu, Vyšehrad (na dominantě), ba dokonce i původní tříčtvrteční švédský Värmland (Óda přitom zůstává čtyřčtvrteční!), ano i Moravu, Moravu. Tři řízné akordy znělky naší firmy (Charles Multimedia Education) pak jen udělají konečnou tečku za celou historií.

Kéž Vás toto všechno na syntezátoru Yamaha PSR 1100 zhnětené, spolu s výbornou grafickou prací laboratoře KofrLab sešité, potěší tak, jak to potěšilo nás, když jsme to dělali!